

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-2-40 (Devralma)
Karar Sayısı : 09-14/300-73
Karar Tarihi : 13.4.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI (Başkan V.)
Üyeler : Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN, Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA

B. RAPORTÖR : Ayşe Özlem UZUN

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN** : -Re'sen

20

D. TARAFLAR : - Verifone Elektronik ve Danışmanlık Ltd. Şti.
Nazmi Akbacı İş Merkezi No:245 34398 Maslak-İstanbul
- Lipman Elektronik ve Danışmanlık Ltd. Şti.

E. DOSYA KONUSU: VeriFone Inc. tarafından Lipman Electronics'in tüm mal varlığı ve hisselerinin devralınması işlemi

30

F. DOSYA EVRELERİ: Rekabet Kurulu'nun 24.01.2008 tarih ve 08-08/89-29 sayılı kararına esas teşkil eden incelemeler sırasında, Verifone Elektronik ve Danışmanlık Ltd. Şti. (Verifone)'nin Lipman Elektronik ve Danışmanlık Ltd. Şti. (Lipman)'nin tüm mal varlığını ve hisselerinin tamamını devralmış olduğu, ilgili devralma işlemine ilişkin olarak Kuruldan izin alınmamış olduğu, devralma işleminde tarafların toplam pazar paylarının %25'i geçtiği tespit edilmiş ve Rekabet Kurulu'nun 28.02.2008 tarih ve 08-19/205-M sayılı kararı ile söz konusu devralma işleminin 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'dan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında bir işlem olup olmadığının belirlenmesi amacıyla taraf şirketler hakkında bir inceleme başlatılmıştır.

40

Taraf şirketlerin 1997/1 sayılı Tebliğ'in ekinde yer alan Bildirim Formu'nu doldurup Kurum'a göndermeleri gerektiği 12.03.2008 tarih ve 855 sayı ile kendilerine bildirilmiştir. Bununla birlikte şirket tarafından Kuruma herhangi bir bildirim yapılmamıştır. Durumu bildirmek üzere Kurul'a sunulan 1.8.2008 tarih ve 2007-2-213/BN-08-AÖÜ sayılı bilgi notuna istinaden Kurul'un almış olduğu 14.08.2008 tarih ve 08-50/757-M sayılı karar doğrultusunda Verifone'a gönderilen 18.09.2008 tarih ve 3436 sayılı yazı, 19.09.2008 tarihinde şirket yetkilisi tarafından teslim alınmıştır. Sonradan Verifone yetkilileri tarafından gönderilen Bildirim Formu, 27.10.2008 tarih ve 6983 sayı ile Kuruma intikal etmiştir. Bildirim Formu'nda eksiklikler tespit edilmesi üzerine Verifone'dan gelen ek bilgiler 24.11.2008 tarih ve 7728 sayı ile Kurum'a intikal etmiştir. Kurum'a intikal eden bilgiler ile yapılan araştırmalar sırasında ulaşılan

50 bilgiler arasında bazı tutarsız noktaların tespit edilmesi sebebiyle taraflardan ve Verifone'un 2004-2006 yıllarında Türkiye distribütörü olarak faaliyet gösteren İletişim Teknoloji Danışmanlık Ticaret A.Ş. (ITD)'den bu hususların aydınlatılmasına yönelik ek bilgiler talep edilmiştir. Taraflardan talep edilen ek bilgiler en son 03.03.2009 tarih ve 1587 sayı ile Kuruma intikal etmiş, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri çerçevesinde düzenlenen 12.03.2009 tarih ve 2008-2-40/Öİ-09-AÖU sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 12.3.2009 tarih ve REK.0.06.00.00-120/77 sayılı Başkanlık Önergesi ile 09-14 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

60 **G. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor'da; VeriFone Inc. firmasının Lipman Electronics firmasının tüm mal varlığını ve hisselerinin tamamını devralması işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olduğu, söz konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratan veya mevcut bir hakim durumu güçlendiren ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir nitelik taşımadığı, işlemin, Rekabet Kurulu'nun izni alınmadan gerçekleştirilmiş olması sebebiyle Verifone Elektronik ve Danışmanlık Ltd. Şti.'nin Kanun'un 16. maddesinin (b) bendi kapsamında 1.592 TL para cezasına tabi tutulması gerektiği ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

70 H.1.1. Verifone

Yukarıda da belirtildiği gibi Verifone Inc.'in Lipman Electronics'i devralması ertesinde Lipman Elektronik ve Danışmanlık Ltd. Şti., unvan değişikliğine giderek Verifone Elektronik ve Danışmanlık Ltd. Şti. unvanını almıştır. Şirketin esas faaliyet alanı güvenli ödeme sistemleri satışlarıdır.

H.1.2. Lipman

Lipman, İsrail'de mukim Lipman Electronic Engineering Ltd.'in %99.9'una sahip olduğu bir şirkettir. Devir işlemi öncesinde İzmir'de POS cihazları üreten ve satan bu tesis, devir ertesinde (Mart 2008'de) kapatılmıştır.

H.2. İlgili Pazar

80 H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Verifone, elektronik ödeme sistemleri üretimi ve satışı ile iştigal etmektedir. Rekabet Kurulu'nun bu pazara yönelik 24.1.2008 tarih ve 08-08/89-29 sayılı kararıyla paralel biçimde ilgili ürün pazarı, "POS terminalleri pazarı" olarak belirlenmiştir.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Türkiye sınırları içerisinde tarafların ürünlerinin ve hizmetlerinin üretilip, satılması ve pazarlanması bakımından rekabet koşullarını bölgesel olarak farklılaştıracak herhangi bir durumun olmaması sebebiyle ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

H.3. Değerlendirme

90 H.3.1. 1997/1 Sayılı Tebliğ'in 2. Maddesi Açısından Yapılan Değerlendirme

1997/1 sayılı Tebliğ'in "Birleşme ve Devralma Sayılan Haller" başlıklı 2. maddesinin (b) bendine göre; "Herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün

malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi” 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi çerçevesinde teşebbüsler arası birleşme ve devralma olarak kabul edilmektedir.

100 İnceleme konusu işlemde, ABD merkezli VeriFone Inc. firmasının İsrail merkezli Lipman Electronics firmasının tüm hisselerini devralması sebebiyle Türkiye’deki Lipman Elektronik ve Danışmanlık Ltd. Şti.’nin kontrolü el değiştirmiş ve şirket Verifone Elektronik ve Danışmanlık Ltd. Şti. unvanını almıştır. Verifone yetkilileri tarafından gönderilen ek bilgi yazısında, bu konuya yönelik olarak aşağıdaki açıklamaya yer verilmektedir:

110 “Lipman Electronic Engineering Ltd. unvanlı şirket, İsrailde mukim bir şirket olup söz konusu şirket İsrail Hukuku’na uygun olarak gerçekleştirilen bir işlem ile Amerika Birleşik Devletleri yasalarına göre kurulmuş Verifone Ltd. isimli şirkete devrolunmuştur. Lipman Electronics isimli şirket İsrail’de yapılmış olan devir öncesi aynı zamanda bir Türk şirketi olan ve tarafınızca asıl inceleme konusunu teşkil eden Lipman Elektronik ve Danışmanlık Limited Şirketi isimli şirketin %99.9 oranında hissesine sahiptir. İsrail’de gerçekleştirilen devir işlemi neticesinde, Verifone Ltd. (aynı miras gibi) külli halefiyet prensibinin gereği olarak Lipman Electronics Ltd. isimli şirketin bütün malvarlığının yeni maliki konumuna gelmiştir. Söz konusu malvarlığına Türkiye’deki Lipman Elektronik Ltd. Şti.’ndeki hisseler de dahildir. Bunun neticesinde ise Türkiye’de mukim Lipman Elektronik Ltd. adlı şirketin ticaret unvanı Verifone Elektronik ve Danışmanlık Ltd. Şti. olarak değiştirilmiş ve bu durum 06.11.2006 tarih ve 6676 sayılı ticaret sicil gazetesini ile ilan edilmiştir. Söz konusu değişikliğe paralel olarak şirketin en büyük ortağı konumundaki Lipman Electronic Engineering Ltd. adlı şirketin ticaret unvanının da Verifone Israel Ltd. olarak değiştirilmiş bulunduğu 01.05.2007 tarih ve 2007/1 sayılı ortaklar kurulu kararı ile saptanmıştır. ...Türkiye’de yaşanan değişiklik, tamamen yurtdışında gerçekleşen devir işlemine paralel olarak yapılan bir unvan değişikliğinden ibarettir. Türkiye’de Türk Ticaret Kanunu (TTK) hükümlerine göre yapılmış bir birleşme ve devralma işlemi bulunmamaktadır.

120 TTK 520. maddesi, limited şirketlerde hisse devrinin gerçekleşmesi için şu şartların varlığını aramaktadır:

- 130 1. Taraflar arasında noterde düzenlenmiş ve imzaları noterce tasdik edilmiş bir devir sözleşmesinin bulunması,
2. Söz konusu payların devrinin şirket mukavelesi ile yasaklanmamış olması,
3. Ortakların en az dörtte üçünün bu devir işlemi onayladığını gösteren ortaklar kurulu kararı,
4. Devrin şirket pay defterine kaydedilmesi

140 Yurt dışında İsrail yasalarına göre gerçekleştirilen devir neticesinde yurt dışında gerçekleşen bir ‘halefiyet’ mevcut bulunmaktadır. Bu doğrultuda da, Türkiye’de sadece usulüne uygun olarak ticaret unvanı değişikliği yapılmış olup Türkiye’de TTK anlamında bir hisse devri meydana gelmemiştir.

140 Rekabet Kurumu’nun denetimini gerektiren devirlerin ise TTK anlamında geçerli devir işlemleri olduğu aşikardır:

'Ortaklık payının devri her bir ortaklığa göre farklılık arz eder. Ortaklık payının devredilmiş sayılabilmesi için pay işleminin TTK hükümlerine göre yapılmış olması gerekir' (Prof. Dr. İ. Yılmaz ASLAN, Rekabet Hukuku, Ocak 2007, ss. 541-542)

150 *Yukarıda yer alan bilgilerin ışığında, somut durumdaki devrin rekabet mevzuatı anlamında ve dolayısıyla Rekabet Kurumu'nun denetim yetkisini haiz olduğu bir devir işlemi olmadığı anlaşılmaktadır. Mevzuata riayet hususunda azami çabayı gösteren şirketimizce talep edilen bilgi ve belgeler sunulmaktadır. Dolayısıyla başvurumuzun bütün bu hususlar dikkate alınarak değerlendirilmesini arz ve talep ederiz."*

160 Yukarıda yer verilen açıklamalar, tarafların söz konusu işlem için Kuruma bildirimde bulunmamış olmalarının gerekçesini oluştursa da gerek 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinde yer alan ifadeler ve gerekse Rekabet Kurulu'nun geçmiş karar ve uygulamaları, söz konusu işlemin bir ticari unvan değişiminden öte bir devralma işlemi olduğunu ortaya koymaktadır. Zira, ilgili işlem neticesinde Türkiye'deki Lipman'ın kontrolü Verifone şirketine geçerek el değiştirmiş, tüm mal varlığı ile hisseleri Verifone'a geçmiştir. Nitekim, işlem öncesinde Lipman'ın Ege Serbest Bölgesinde POS terminalleri üretimi işiyle iştigal eden tesisinin kapatılma kararını

170 Verifone'un bağlı olduğu Verifone Israel Limited şirketi vermiştir. İlgili karar sonucunda Mart 2008'de Lipman'ın İzmir'deki tesisi kapatılmıştır. Bu sebeplerle işlemin Tebliğ'in 2. maddesi anlamında bir devralma işlemi olarak nitelendirilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

H.3.2. 1997/1 Sayılı Tebliğ'in 4. Maddesi Açısından Yapılan Değerlendirme

170 Söz konusu devralma işleminin aynı Tebliğ'in, "İzne Tabi Birleşme veya Devralmalar" başlığı altındaki 4. maddesinin; *"Bu Tebliğ'in 2. maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmаса bile toplam cirolarının yirmi beş trilyon Türk Lirasını aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur."* hükmü uyarınca, Tebliğ'de belirtilen ciro ve pazar payı eşiklerini aşıp aşmadığının incelenmesi gerekmektedir.

180 Dosya konusu devralma işlemi, 01.11.2006 tarihinde gerçekleşmiştir. Bu sebeple, Tebliğ'de öngörülen eşiklerin 2005 ve 2006 yılları açısından değerlendirilmesi gerekmektedir. Devir öncesinde Lipman, Türkiye'deki iştiraki vasıtasıyla faaliyet gösterirken Verifone, distribütörü ITD aracılığıyla ürünlerin satışını gerçekleştirmiştir. Bu doğrultuda, 2004-2006 döneminde Lipman'ın yapmış olduğu satışlar, Verifone'un Türkiye'ye yaptığı satışlar ve ITD'nin satmış olduğu Verifone marka POS ve PINPAD cihazları ile ilgili bilgilere aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir.

Tablo 1: Lipman'ın Satışlarının Değeri (TL)

2004	2005	2006
(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 2: Verifone'un Türkiye'ye Yaptığı Satışlar (TL)

Yıllar/Ürün	2004	2005	2006
POS Satışları	(.....)	(.....)	(.....)
PINPAD ¹ Satışları	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam Satışlar	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 3: ITD'nin Satışlarının Değeri² (TL)

Yıllar/Ürün	2004	2005	2006
POS Satışları	(.....)	(.....)	(.....)
PINPAD Satışları	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam Satışlar	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 1 ve Tablo 2'nin birlikte değerlendirilmesi sonucunda Lipman ile Verifone'un 2005 yılı satışları toplamı (.....) TL ve 2006 yılı satışları toplamı (.....) TL olmaktadır. İlgili yıllarda tarafların ciroları toplamının Tebliğ'de öngörülen 25 trilyon TL (25 milyon TL) ciro eşliğini aşması sebebiyle dosya konusu devralma işlemi, izne tabi bir işlem niteliği taşımaktadır.

Öte yandan, Tablo 2 ve 3'de yer alan Verifone'un Türkiye'ye satışları ile ITD'nin satış rakamları arasında ortaya çıkan farkı değerlendirmek bakımından aşağıda, 2004-2006 döneminde Verifone'un Türkiye'ye yapmış olduğu satışların adedi ile ITD'nin alış ve satış adetlerini gösterir tabloya yer verilmektedir.

Tablo 4: Adet Bazında Satışlar

Yıllar/Ürün	2004	2005	2006
Verifone'un POS ve PINPAD Satışları	(.....)+(.....)= (.....)	(.....)+(.....)= (.....)	(.....)+(.....)= (.....)
ITD'nin Verifone'dan POS ve PINPAD Alışları Toplamı	(.....)+(.....)= (.....)	(.....)+(.....)= (.....)	(.....)+(.....)= (.....)
ITD'nin POS ve PINPAD Satışları Toplamı	(.....)+(.....)= (.....)	(.....)+(.....)= (.....)	(.....)+(.....)= (.....)

Tablo 4'deki veriler incelendiğinde Verifone'un Türkiye'ye satışlarının büyük kısmının ITD aracılığıyla yapılmış olduğu görülmektedir. Nitekim her iki şirketin beyan ettiği satış adetleri ve ciroları birbirine yakındır. Bu bakımdan, Verifone'un Türkiye'deki pazar payının büyük ölçüde ITD'nin pazar payı ile örtüştüğü görülmüştür.

Pazar paylarıyla ilgili olarak ise Verifone yetkililerinin beyanına göre, inceleme konusu işlemin geçmiş tarihli olması ve aradan geçen zaman zarfında gerek

¹ Şifre giriş cihazı

² ITD ile yapılan telefon görüşmesinde 2005 ve 2006 yıllarında ITD'nin sadece Verifone marka POS ve PINPAD cihazları satmış olduğu bilgilerine ulaşılmıştır.

Lipman'ın el değiştirmesi ve gerekse Verifone'da yönetim değişikliğine gidilmesi sebebiyle devir işleminden önceki dönemde Lipman ve Verifone'un ilgili pazarlarda sahip oldukları paylar hakkında şirket yetkililerinin elinde mevcut tahmini de olsa herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

- 220 ITD tarafından Kuruma gönderilen bilgilere göre ise 2004-2006 döneminde Verifone marka POS ve PINPAD satışlarının (sadece) finans piyasasına yapılan toplam satışlar içinde ITD'nin payı aşağıdaki gibidir.

Tablo 5: ITD Pazar Payları

Yıllar/Ürün	2004	2005	2006
ITD Payı (%)	(.....)	(.....)	(.....)

- 230 ITD yetkililerince yapılan açıklamaya göre yukarıdaki değerler, Bankalararası Kredi Kartları Merkezi (BKM)'nin verileri çerçevesinde bankaların ellerinde bulunan POS cihazı satışı adetleri üzerinden hesaplanmıştır. Bu adetlere, diğer sektörlerde bulunan kurumların (örneğin benzin istasyonları, perakende zincirleri, Ticket Restoranlar'ı vb.) kendi adlarına çıkardıkları kartlara ilişkin envanterlerinde buldukları POS cihazları dahil değildir. Ayrıca, BKM tarafından yayınlanan veriler, sadece bir önceki yıla ilişkin artışı göstermekte, yıl içinde ıskartaya ayrılıp yenisi ile değiştirilen miktarı göstermemektedir. Dolayısıyla Türkiye'de satılan toplam POS cihazlarının adedi, gerçekte bu rakamlardan daha fazla ve ITD ile Verifone'un pazardaki payı ise daha düşük değerlerdedir. Ancak, bu noktada dikkate alınması gereken önemli bir husus, ITD'nin sadece Verifone markalı POS cihazları sattığı ve Lipman ürünlerini satmamış olduğudur. Lipman'ın satışlarının da dikkate alınması ile toplam pazar payı, Tablo 5'te belirtilen oranların üzerinde olacaktır.

- 240 İlgili ürün pazarında faaliyet gösteren Ingenico SA (Ingenico) ile Sagem Securire SA (Sagem) arasında gerçekleşen devralma işlemine yönelik olarak Rekabet Kurulu'nun vermiş olduğu 24.01.2008 tarih ve 08-08/89-29 sayılı kararda, işlemin taraflarınca beyan edilen Verifone'a ilişkin 2006 yılı pazar payı, adet bazında %(.....) iken ciro bazında %(.....)'tür. Bu değerler, Verifone ile Lipman'ın gerçekleştirdikleri devir ertesinde sahip oldukları iddia edilen toplam pazar paylarıdır. Öte yandan, Verifone'un ilgili dönemdeki pazar payına yönelik olarak temin edilen internet bulguları aşağıda yer almaktadır.

- BT Haber:
250 "2007 yılına Verifone'un Lipman'ı satın almasıyla girmiştik....Verifone'un pazarda ikinci sıradayken dördüncü sıradaki Lipman'ı alıp pazar liderliğine yükseldiğini anımsatan Soner ÇAŞUR (Verifone Genel Müdürü), 2007 ve gelecek yıl için şunları söylüyor: Bu yıl bizim için bütünleşme sürecinin tamamlanma yılı oldu. Sektörel olarak baktığımızda da bir çok atılım oldu....Şu an Türkiye'deki pazar payımız %58 civarında. Hedefimiz daha katma değerli ve niş ürünleri para sunmak."

- GYKFRM Forumu:
-“Verifone, dünyanın en büyük işlem otomasyon çözümleri üreticisi,
-Ödeme sistemleri alanında yazılım, üretim ve satışı konularında faaliyet gösteriyor,
-Dünyadaki payı %34,4,
260 -Türkiye'deki pazar payı yaklaşık %56,
Verifone CEO'su Douglas G. Bergeron, cirolarının %5'ini Türkiye'de kazandıklarını ve bunun büyük bir kısmını yine yatırım olarak yine Türkiye'de kullandıklarını

söyledi...Ödeme sistemleri alanında yazılım, POS cihazı üretimi ve satışı konularında faaliyet gösteren şirket bu alanda dünyada toplam %48'lik bir pazar payına sahip, şirketin Türkiye'deki pazar payı ise %56 seviyesinde..."

- BusinessWeek Türkiye:

"%56 pazar payı ile Türkiye POS pazarı lideri olan Verifone, konsolidasyonlarla daralması beklenen pazarı, niş alanlarda sunacakları özel çözümlere odaklanarak büyütmeyi planlıyor."

270 Yukarıda yer alan bilgiler doğrultusunda Verifone ile Lipman'ın devir işlemi ertesinde toplam pazar payının %50'nin üzerinde olduğu, Verifone'un o dönemki genel müdürünün açıklamalarına göre ise %56 olduğu öngörülmektedir. Bu oranın Tebliğ'de belirtilen eşiği aşması sebebiyle devralma işlemi pazar payları açısından da Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem niteliği taşımaktadır.

H.3.3. 4054 sayılı Kanun'un 7. Maddesi Bakımından Yapılan Değerlendirme

280 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi "Bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır" demek suretiyle hakim durum doğuran ya da mevcut bir hakim durumu güçlendiren ve bunun sonucunda rekabetin önemli ölçüde azalmasına yol açan birleşme ve devralmaları yasaklamaktadır.

290 Rekabet Kurulu'nun 24.01.2008 tarih ve 08-08/89-29 sayılı kararında, POS terminaleri pazarında faaliyet gösteren şirketler ve 2006 yılında sahip oldukları pazar payları, aşağıdaki tabloda yer aldığı gibi belirtilmiştir.

Tablo 6: POS Terminali Pazarındaki Oyuncular ve Pazar Payları

Teşebbüsler	Pazar Payı (Adet Bazında)	Pazar Payı (Değer Bazında)
Verifone	% (...)	% (...)
Ingenico	% (...)	% (...)
Gemalto	% (...)	% (...)
Hypercom	% (...)	% (...)
Thales ve Diğerleri	% (...)	% (...)

300 Tablodan görüldüğü üzere, ilgili pazarda Verifone lider konumunda bulunmakla birlikte, pazarda Ingenico gibi güçlü bir rakibinin bulunması Verifone'u tek başına pazarda hakim konumda bir teşebbüs olarak tespit etmeyi engellemektedir. Öte yandan, Verifone ile Ingenico'nun birlikte hakim konumda olup olmadığına yönelik olarak Rekabet Kurulu'nun yukarıda zikredilen kararında yer alan tespitler şu şekildedir:

- Devralma işleminin pazar yapısında meydana getireceği değişiklik sonucunda hali hazırda yoğunlaşma oranı yüksek olan pazar, sıkı bir oligopolistik yapı sergileyecektir.
- Bu nedenle, ilgili devralma işleminin pazarda birlikte hakim durum yaratıp yaratmadığı,
 - Gizli işbirliği içindeki firmaların işbirliğine uygun davranışlarının piyasadan takip edilip edilemediği,

310 - İşbirliğinden sapma olduğu takdirde caydırıcı mekanizmaların mevcut ve uygulanabilir olup olmadığı ve
- Piyasada müşteriler, mevcut ya da potansiyel rakipler gibi işbirliğinin tarafı olmayan ancak işbirliğinin beklenen sonuçlarını tehlikeye atmayan tarafların bulunup bulunmadığı kriterleri açısından incelenmelidir.

320 • Türkiye POS terminali pazarı az sayıda, ancak maliyet yapıları, dikey entegrasyon seviyesi ve kapasiteleri asimetrik olan oyuncuların faaliyet gösterdiği; farklılaşmış, katma değerli ürünlerin satıldığı, teknolojik gelişmelerin önemli rol oynadığı, talebin müşterilerin ihtiyacına bağlı olarak değiştiği ve sürekli bir büyümenin beklendiği bir pazardır. Pazarın sahip olduğu bu yapı firmalar için işbirliğini zorlaştırmaktadır.

330 • POS terminalleri pazarında oyuncular ihaleler aracılığıyla faaliyet göstermekte ve bu sistemde satıcılar, diğer katılımcıların fiyatlarını görememektedir. Türkiye’de ihale usullerindeki değişiklikler ile bankalar POS terminalleri alımında gerçek zamanlı (on line) ihaleler düzenlemeye başlamışlardır. Bunun gibi, fiyatların çoğunlukla kapalı zarf usulü ihalelerle oluşması ve birden çok tedarikçiden ürün temin edilmesi sebebiyle pazarın yapısı şeffaf değildir. Bu yapıda rakiplerin davranışının izlenmesi çok zordur. Bu bakımdan pazar yapısı gizli işbirliklerini destekler nitelikte değildir. Fiyatların ihalelerle belirlenmesi nedeniyle rakiplerin caydırıcı mekanizmalarla karşılık verebilecekleri bir ortam bulunmamaktadır.

340 • İlgili pazardaki müşterilerin ciddi mali yapılara sahip ve ülke ekonomisini etkileyen sofistike kurumlar olmaları nedeniyle POS terminali satıcıları üzerinde dengeleyici ve baskın bir etkileri bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, ürünlerin doğrudan ithal edilebilme ve/veya bankaların kendi bünyelerinde geliştirilebilme imkanı bulunmaktadır. Bir tedarikçiden diğerine geçme noktasında alternatif maliyetin bulunmaması sebebiyle bankaların birden çok tedarikçi ile çalışma eğilimleri bulunmaktadır. Bu pazar yapısı içinde pazardaki rakipler arasındaki işbirlikleri zorlaştırmaktadır.

Yukarıda yer alan sebeplerle ilgili pazarda Ingenico ile Verifone arasında birlikte hakim durum yaratılmasının söz konusu olmadığı tespit edilmiştir.

H.3.4. İşlemin Kurula Bildirilmemesi

350 4054 sayılı Kanun’un 11. maddesi (a) bendi hükmünce Rekabet Kurulu, bildirilmemiş bir birleşme veya devralmanın 7. maddenin birinci fıkrası kapsamına girmediğine karar vermesi durumunda birleşme veya devralmaya izin verir, ancak ilgililere bildirimde bulunmadıkları için para cezası uygular. Bunun gibi, Kanun’un 16. maddesinin (b) bendi uyarınca Kurul, izne tabi bir birleşme veya devralmanın Kurul’un izni olmaksızın gerçekleşmesi halinde, teşebbüs birliği niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerine, karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan gayri safi yıllık gelirlerinin binde biri oranında idari para cezası verir.

Dosya konusu devralma işlemi tek başına ve/veya birlikte hakim durum yaratacak niteliğe sahip olmadığı için 7. maddenin birinci fıkrası kapsamına girmemektedir. Ancak, ilgili işlemde tarafların gerek toplam pazar paylarının ve gerekse toplam

360 cirolarının 1997/1 sayılı Tebliğ'de öngörülen eşikleri aşması bakımından devralma işlemi, Rekabet Kurulu'nun iznine tabi bir işlemdir. İzin aşamasında Kuruma başvuru yapılmamış olduğu için 16. maddenin (b) bendi kapsamında cezaya tabi bir işlem niteliği taşımaktadır.

H.3.5. Bildirmeme Cezasına Yönelik Değerlendirme

370 İlgili devralma işleminin Kanun'un 16. maddesi kapsamında cezaya tabi bir işlem olduğunun tespiti, söz konusu cezanın hangi yıl ve buna bağlı olarak hangi tarihli Kanun esas alınarak tespit edilmesi gerektiği sorusunu beraberinde getirmektedir. Zira, işlem 01.11.2006 tarihinde gerçekleşmiştir. Bu durumda iki alternatif ceza hesaplanabilmektedir. 2006 yılı için maktu ceza veya bildirilmemiş işleme ilişkin Kurul kararı 2009 yılına ilişkin olacağı için 2008 yılında değişikliğe uğramış Kanun'un ilgili yeni hükmü üzerinden ceza hesaplanabilir. 02.07.2005 tarih ve 5388 sayılı Kanun ile değişik 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin (b) bendi ve bu Kanuna dayanılarak

- 2006/1 sayılı Tebliğ'e göre 1.592 TL

Diğer taraftan, 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanun ile değişik 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca Kurul, izne tabi bir birleşme veya devralmanın Kurul'un izni olmaksızın gerçekleşmesi halinde, teşebbüs birliği niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerine, karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan gayri safi yıllık gelirlerinin binde biri oranında idari para cezası verir. Bu durumda ortaya çıkan para cezası ise aşağıdaki gibidir:

- Verifone'un 2008 yılı cirosu (.....) TL * %0.1 = (.....) TL

380 Kanun'un ilgili maddesi, devralma işlemlerinde sadece devralana para cezası verilmesini öngörmüştür.

Ancak, gerek Verifone'un mevcut yöneticilerinin devralma işleminin gerçekleştiği tarihteki karar vericiler olmaması ve dolayısıyla işleme ilişkin herhangi bir etkilerinin bulunmaması ve gerekse cezanın tespitinde taraf lehine olan düşük miktarın esas alınmasının gerekli olması nedeniyle yukarıda hesaplanan cezalardan 1.592 TL'nin dosya konusu devralma işlemi bakımından bildirmeme cezası olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

390 I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1. Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine,
2. Bununla birlikte söz konusu işlemin Rekabet Kurulu'nun izni olmaksızın gerçekleştirilmesi nedeniyle Verifone Elektronik ve Danışmanlık Ltd. Şti.'ne 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi ve 2006/1 sayılı Tebliğ uyarınca 1.592 TL idari para cezası verilmesine

400

09-14/300-73

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.